BENDROJO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. balandžio 27 d.*

„Arbitražinė išlyga – Subsidijų sutartis, sudaryta pagal Mokslo tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintąją bendrąją programą (2007–2013 m.) – Tinkamos finansuoti išlaidos – Prašymas grąžinti – Finansinis auditas – OLAF tyrimas – Interesų konfliktas dėl šeimos ar emocinių ryšių – Sąžiningumo principas – Nediskriminavimo dėl civilinės būklės principas – Teisėti lūkesčiai – Ieškinys dėl panaikinimo – Debeto avizos – Nuo sutarties neatsiejami aktai – Aktas, dėl kurio negali būti pareikštas ieškinys – Teisė į veiksmingą teisminę gynybą – Nepriimtinumas“

Byloje T-4/20

Sieć Badawcza Łukasiewicz – Port Polski Ośrodek Rozwoju Technologii, įsteigta Vroclave (Lenkija), atstovaujama advokato Ł. Stępkowski,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą B. Araujo Arce ir J. Estrada de Solà,

atsakovę,

BENDRASIS TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas H. Kanninen, teisėjai M. Jaeger (pranešėjas) ir M. Stancu,

posėdžio sekretorius P. Cullen, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį, visų pirma į:

– 2020 m. sausio 3 d. atskiru dokumentu ieškovės pateiktą prašymą neatskleisti visuomenei tam tikrų duomenų pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 66 straipsnį,

– 2020 m. gegužės 20 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktą atsiliepimą į ieškinį, kuriame Komisija pažymi neprieštaraujanti ieškovės prašymui, pateiktam pagal Procedūros reglamento 66 straipsnį,

įvykus 2021 m. spalio 5 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: anglų.

priima šį

Sprendimą

1 Ieškinyje, kurį ieškovė *Sieć Badawcza Łukasiewicz – Port Polski Ośrodek Rozwoju Technologii* pareiškė remdamasi SESV 272 straipsniu, pateiktas pagrindinis prašymas konstatuoti, kad Europos Komisijos skolinis reikalavimas pagal sutartį, kuris nurodytas šešiose 2019 m. lapkričio 13 d. pateiktose debeto avizose ir kurio dydis iš viso yra 180 893,90 euro, įskaitant pagrindinį 164 449 eurų dydį ir 16 444,90 euro žalos atlyginimą, taip pat Komisijos nurodymas grąžinti tose debeto avizose nurodytus dydžius, yra neegzistuojantys, o nepatenkinus šio reikalavimo – remiantis SESV 263 straipsniu panaikinti jai adresuotą 2019 m. lapkričio 12 d. Komisijos raštą.

I. Ginčo aplinkybės

2 Ieškovė yra mokslo tyrimų institutas, su kuriuo pagal Europos bendrijos mokslo tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintąją bendrąją programą (2007–2013 m.) (toliau – 7BP), kaip su paramos gavėju, buvo sudarytos trys subsidijų sutartys.

3 Nuo 2007 m. gruodžio mėn. iki 2010 m. liepos mėn. Komisija sudarė kelias dotacijos sutartis, be kita ko, sutartis Nr. 215669-EUWB, Nr. 248577-C2POWER ir Nr. 257626-ACROPOLIS (toliau atitinkamai – EUWB subsidijų sutartis, C2POWER subsidijų sutartis ir ACROPOLIS subsidijų sutartis arba visos kartu – aptariamos subsidijų sutartys), su trimis konsorciumais, sudarytais iš skirtingų valstybių narių mokslo tyrimų organizacijų; kiekvienam konsorciumui vadovauja koordinatorius. Nors konsorciumų koordinatoriai buvo pagrindiniai Komisijos sutartiniai partneriai, kiekvienas naudos gavėjas buvo atitinkamų dotacijų susitarimų šalis.

4 Su ieškove, kuri tuo metu vadinosi *Wrocławskie Centrum Badań EIT+*, kaip su paramos gavėja, buvo sudarytos aptariamos dotacijų sutartys.

5 2013 m. rugpjūčio 12–14 d. C2POWER subsidijų sutarties ir kitų pagal 7BP sudarytų subsidijų sutarčių (SAPHYRE ir FIVER projektai) auditą atliko Komisijos įgaliota nepriklausoma audito bendrovė.

6 2013 m. spalio 11 d. ieškovė pateikė papildomos informacijos, kurios auditoriai prašė per 2013 m. rugpjūčio 14 d. surengtą baigiamąjį posėdį.

7 2014 m. vasario 17 d. auditoriai nusiuntė ieškovei pirminį audito ataskaitos projektą. 2014 m. kovo 7 d. raštu ieškovė pateikė pastabas dėl tos ataskaitos.

8 2014 m. balandžio 22 d. raštu Komisija nusiuntė ieškovei 2014 m. kovo 21 d. galutinę audito ataskaitą (Nr. 13-BA 222-030) dėl C2POWER subsidijų sutarties ir projektų SAPHYRE ir FIVER (toliau – galutinė audito ataskaita) ir pranešė, kad, jos nuomone, auditas baigtas.

9 2014 m. rugsėjo 15 d. vykdydama tyrimą OF/2013/0325/A3 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) išsiuntė ieškovei, kaip susijusiam asmeniui, prašymą pateikti dokumentus, susijusius su vieno iš jos darbuotojų (toliau – aptariamas darbuotojas) deklaruotomis valandomis pagal Europos Sąjungos finansuojamus projektus. 2014 m. spalio 8 d. ieškovė perdavė prašomus dokumentus OLAF.

10 2014 m. spalio 10 d. raštu OLAF paprašė ieškovės pateikti kitus patvirtinamuosius dokumentus, susijusius su kitais dviem jos darbuotojais. 2014 m. lapkričio 6 d. raštu ieškovė pateikė prašomus dokumentus.

11 2015 m. sausio 15 d. OLAF informavo ieškovę, kaip su tyrimu susijusį asmenį, apie veiksmus, dėl kurių jai prieštaraujama, t. y. apie jos bendrininkavimą aptariamo darbuotojo ir dviejų kitų jos darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose teikus melagingas deklaracijas.

12 2015 m. sausio 27 d. ieškovė pateikė pastabas OLAF, jose ginčijo pastarosios teiginius.

13 2015 m. birželio 1 d. OLAF informavo ieškovę apie tyrimo pabaigą ir jos rekomendacijas, perduotas Lenkijos teisminėms institucijoms ir Komisijos kompetentingoms tarnyboms.

14 2015 m. birželio 25 d. ieškovė nusiuntė OLAF raštą su tam tikru skaičiumi prašymų pateikti informacijos ir patvirtinamuosius dokumentus, jame prašė, be kita ko, pateikti tyrimo ataskaitos kopiją.

15 2015 m. rugpjūčio 10 d. OLAF pateikė ieškovei prašomą informaciją, išskyrus tą, kuriai taikomos griežtos konfidencialumo ir asmens duomenų apsaugos taisyklės, tarp kurių buvo ir jos tyrimo ataskaita. Taigi OLAF patikslino ginčijamas faktines aplinkybes, laikotarpį ir projektus, su kuriais susijusios šios aplinkybės (t. y. nagrinėjamos subsidijų sutartys, SAPHYRE projektas ir ONEFIT projektas), taip pat kompetentingam generaliniam direktoratui skirtas rekomendacijas dėl atitinkamos sumos išieškojimo.

16 2015 m. rugsėjo 1 d. raštu ieškovė paprašė OLAF pateikti išsamią informaciją ir su jos tyrimu susijusias reikšmingas teisines nuostatas. Ši atsakė 2015 m. lapkričio 9 d.

17 2018 m. rugpjūčio 7 d. Komisija informavo ieškovę, kad, remdamasi OLAF išvadomis dėl aptariamų subsidijų sutarčių, SAPHYRE projekto ir ONEFIT projekto, ketina pateikti dvi debeto avizas dėl pagrindinės 374 188 eurų dydžio sumos ir 30 200 eurų dydžio žalos atlyginimo.

18 2018 m. spalio 26 d. ieškovė išsiuntė Komisijai raštą, jame užginčijo OLAF išvadas ir paprašė prieš priimant susigrąžinimo priemones atsižvelgti į kelias faktines ir teisines aplinkybes.

19 2019 m. liepos 22 d. raštu Komisija informavo ieškovę, kad dėl kai kurių pastabų ji pakeitė savo pirminę poziciją. Konkrečiai kalbant, kitų dviejų jos darbuotojų išlaidos personalui galiausiai buvo pripažintos pagrįstomis ir buvo atmestos tik aptariamo darbuotojo išlaidos personalui, susijusios su laikotarpiu nuo 2010 m. rugpjūčio mėn. iki 2012 m. spalio mėn., todėl iš viso reikalaujama 180 895,90 euro suma.

20 2019 m. rugpjūčio 29 d. ieškovė nusiuntė Komisijai antrą prieštaravimo raštą, jame paprašė jos atsižvelgti į papildomas pastabas dėl priemonių, kurias ji ketina priimti.

21 Komisija atsakė ieškovei 2019 m. lapkričio 12 d. raštu, jame paliko nepakeistą nuomonę ir pranešė apie debeto avizų pateikimą (toliau – ginčijamas sprendimas). Šis raštas buvo pridėtas prie 2019 m. lapkričio 13 d. elektroninio laiško, prie kurio taip pat buvo pridėtos debeto avizos Nr. 3241913641 (pagrindinė ACROPILIS subsidijų sutartis, kurios dydis 72 592 eurai), Nr. 3241913642 (EUWB subsidijų sutartis, žalos atlyginimas, 7259,20 euro), Nr. 3241913643 (pagrindinė EUWB subsidijų sutartis, kurios dydis 64 818 eurų), Nr. 3241913644 (C2POWER sub-

sidijų sutartis, žalos atlyginimas, 6 481,80 euro), Nr. 3241913645 (pagrindinė C2POWER subsidijų sutartis, kurios dydis 27 039 eurai) ir Nr. 3241913647 (ACROPILIS subsidijų sutartis, žalos atlyginimas, 2 703,90 euro), kurias reikalaujama apmokėti iki 2019 m. gruodžio 30 d.

22 2019 m. gruodžio 23 d. ieškovė sumokėjo visas Komisijos reikalautas sumas.

23 2019 m. gruodžio 24 d. raštu ieškovė užginčijo ginčijamo sprendimo, 2019 m. lapkričio 13 d. Komisijos elektroninio laiško ir prie šio elektroninio laiško pridėtų debeto avizų turinį, taip pat užginčijo pastarąsias.

II. Šalių reikalavimai

24 Ieškovė Bendrojo Teismo iš esmės prašo:

– patenkinti jos ieškinį, pareikštą pagal SESV 272 straipsnį, ir konstatuoti, viena vertus, kad Komisijos reikalaujamas skolinis reikalavimas neegzistuoja, ir, kita vertus, kad išlaidos personalui, reikalaujamos pagal 2019 m. lapkričio 13 d. debeto avizas Nr. 3241913641 (72 592 eurai), Nr. 241913643 (64 818 eurų) ir 3241913645 (27 039 eurai), yra tinkamos finansuoti,

– nurodyti Komisijai grąžinti sumas, kurias ji sumokėjo pagal 2019 m. lapkričio 13 d. debeto avizas Nr. 3241913641, Nr. 3241913642, Nr. 3241913643, Nr. 3241913644, Nr. 3241913645, Nr. 3241913645 ir Nr. 3241913647 su palūkanomis, nes tos sumos jai jau buvo pervestos laikinai, atsižvelgiant į šios bylos baigtį,

– nepatenkinus šio reikalavimo, patenkinti jos ieškinį, pareikštą pagal SESV 263 straipsnį, ir panaikinti ginčijamą sprendimą,

– bet kuriuo atveju priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

25 Komisija Bendrojo Teismo iš esmės prašo:

– atmesti pagal SESV 272 straipsnį pareikštą ieškinį kaip nepagrįstą,

– pripažinti, kad 180 893,90 euro suma, kurią sudaro pagrindinė 164 449 eurų suma ir 16 444,90 euro žalos atlyginimo suma, nurodyta 2019 m. lapkričio 13 d. debeto avizose Nr. 3241913641, Nr. 3241913642, Nr. 3241913643, Nr. 3241913644, Nr. 3241913645 ir Nr. 3241913647, atitinka netinkamas finansuoti išlaidas,

– atmesti pagal SESV 263 straipsnį pareikštą papildomą ieškinį kaip akivaizdžiai nepriimtiną,

– priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

III. Dėl teisės

A. Dėl prašymo neatskleisti duomenų

26 Atskiru dokumentu (jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2020 m. sausio 3 d.) ieškovė, remdamasi Bendrojo Teismo procedūros reglamento 66 straipsniu, pateikė prašymą neatskleisti visuomenei tam tikrų duomenų, kad būtų užtikrinta, viena vertus, asmens duomenų apsauga ir, kita vertus, verslo paslapties apsauga.

27 Šiuo prašymu ieškovė iš esmės siekia, kad nebūtų pateikti šių rūšių duomenys:

– jai anksčiau ir dabar dirbančių asmenų vardai ir pavardės,

– trečiųjų asmenų vardai ir pavardės,

– jos darbuotojų darbo sutarčių turinys,

– kita ieškinyje ar prieduose pateikta informacija, kuri sudarytų sąlygas visuomenei nustatyti asmens tapatybę,

– jos organizacinė struktūra,

– OLAF ataskaita, jeigu ji būtų pateikta.

28 Be to, ieškovė prašo, kad tuo atveju, jei šis sprendimas bus skelbiamas, skelbti tik jo ištraukas, iš kurių neįmanoma nustatyti su šia procedūra susijusių asmenų tapatybės ar atskleisti informacijos apie jos organizacinę struktūrą, vadovavimo praktiką ar jos, kaip darbdavės, elgesį.

29 Iš pradžių reikia priminti, kad derindamas teismo sprendimų viešumą su teise į asmens duomenų apsaugą ir verslo paslaptį teismas kiekvienos bylos aplinkybėmis turi siekti teisingos pusiausvyros, taip pat atsižvelgdamas į visuomenės teisę susipažinti su teismo sprendimais pagal SESV 15 straipsnyje įtvirtintus principus (šiuo klausimu žr. 2020 m. spalio 5 d. Sprendimo *Broughton / Eurojust*, T-87/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2020:464, 49 punktą).

30 Pirma, nagrinėjamu atveju šiame sprendime nenurodyti ieškovės anksčiau ir šiuo metu įdarbintų asmenų vardai ir pavardės, trečiųjų asmenų vardai ir pavardės ir kita ieškinyje ar prieduose esanti informacija, kuri visuomenei sudarytų galimybę nustatyti asmens tapatybę.

31 Be to, prašymas dėl OLAF ataskaitos neteko dalyko, nes ji nebuvo pateikta.

32 Galiausiai, kalbant apie informaciją, susijusią su darbo sutarčių turiniu, ieškovės organizacine struktūra, jos vadovavimo praktika ir jos, kaip darbdavės, elgesiu, pažymėtina, kad šiame sprendime pateikiama tik ta informacija, kurios nepateikimas galėtų pakenkti visuomenės galimybei susipažinti su sprendimais ir juos suprasti.

33 Antra, reikia pažymėti, kad šiame sprendime pateikta informacija buvo pateikta ir aptarta 2021 m. spalio 5 d. vykusiame viešame posėdyje arba jos nepateikimas nebuvo pakankamai pagrįstas, todėl nėra jokio teisėto pagrindo tenkinti pareiškėjo prašymą (šiuo klausimu žr. 2017 m. liepos 21 d.

Nutarties *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo / Komisija*, T-130/17 R, EU:T:2017:541, 62 punktą ir 2017 m. liepos 21 d. Nutarties *PGNiG Supply & Trading / Komisija*, T-849/16 R, EU:T:2017:544, 57 punktą).

B. Dėl pagal SESV 272 straipsnį pareikšto ieškinio

1. Dėl prašymo konstatuoti, kad skolinis reikalavimas pagal sutartį neegzistuoja ir kad personalo išlaidos yra tinkamos finansuoti, taip pat dėl prašymo grąžinti sumokėtas sumas

34 Grįsdama pagrindinius reikalavimus, suformuluotus pagal SESV 272 straipsnį pareikštame ieškinyje, ieškovė nurodo keturis pagrindus, siejamus su nagrinėjamų subsidijų sutarčių nuostatų, Belgijos teisės, Lenkijos darbo teisės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu.

a) Dėl pirmojo pagrindo, siejamo su nagrinėjamų subsidijų sutarčių nuostatų pažeidimu

35 Grįsdama pirmąjį pagrindą ieškovė pateikia tris prieštaravimus.

1) Dėl pirmojo prieštaravimo, siejamo su nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 1 ir 6 dalių pažeidimu vienašališkai susigrąžinus lėšas ir vienkartinę išmoką

36 Pirmuoju prieštaravimu ieškovė ginčija tiek Komisijos atlikto susigrąžinimo, tiek jos nustatyto fiksuoto dydžio išmokos teisėtumą atsižvelgiant į šią kompetenciją reglamentuojančias sutarties nuostatas.

37 Ieškovė teigia, kad nors pagal nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 6 dalį Komisijai leidžiama imtis priemonių, kaip antai priimti nurodymą grąžinti lėšas ar skirti sankcijas, ši teisė turi būti įgyvendinama remiantis audito išvadomis, kaip tai suprantama pagal šių sutarčių II priedo II.22 straipsnio 1 dalį.

38 Vis dėlto, viena vertus, Komisija pateikė ieškovei reikalavimą atlikti mokėjimą nesiremdama audito išvadomis dėl EUWB ir ACROPOLIS subsidijų sutarčių, o kiek tai susiję su C2POWER subsidijų sutartimi, Komisija veikė priešingai audito išvadoms, kurioms ji vis dėlto pritarė.

39 Kita vertus, Komisija rėmėsi OLAF tyrimo ataskaita, kuri nėra finansinis auditas, kaip tai suprantama pagal nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 1 dalį. Šiuo klausimu ieškovė tvirtina, kad nors nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 8 dalis leidžia Komisijai kreiptis į OLAF, kad ši atliktų patikrinimus ir tyrimus vietoje, vis dėlto ši nuostata nesuteikia jai teisės nukrypti nuo tų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 6 dalies nuostatų.

40 Taigi ieškovė daro išvadą, kad pagal taikytinas sutarčių nuostatas Komisija negalėjo veikti taip, kaip ji pasielgė vienašališkai susigrąžindama lėšas ir vienkartinę išmoką, užuot pateikusi reikalavimą dėl mokėjimo kompetentingame teisme, ir tik užginčydama faktines aplinkybes, tačiau nepateikdama įrodymų šiam užginčijimui pagrįsti.

41 Ieškovė priduria, kad, priešingai Komisijos tvirtinimui, nei pagal 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 248, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t.,

p. 74; toliau – Finansinis reglamentas), nei pagal SESV 317 straipsnį jai savaime nesuteikiami savarankiški sutartiniai įgaliojimai reikalauti grąžinti, nesant jokios galutinės audito ataskaitos arba nesilaikant tokios ataskaitos išvadų, kaip nustatyta aptariamose subsidijų sutartyse.

42 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

43 Pirma, nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo 3 skirsnyje „Patikrinimai ir sankcijos“ yra II.22 straipsnis „Finansinis auditas ir patikrinimai“, kuriame numatytos, viena vertus, audito procedūros ir, kita vertus, patikrinimo procedūros.

44 Dėl audito procedūrų nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „bet kuriuo projekto įgyvendinimo momentu ir nepraėjus penkeriems metams nuo projekto pabaigos Komisija gali nepriklausomų auditorių arba pačių Komisijos tarnybų, įskaitant OLAF, paprašyti atlikti finansinį auditą“. Šiame straipsnyje taip pat nurodyta, kad „audito procedūra laikoma pradėta tą dieną, kai gaunamas Komisijos atsiųstas atitinkamas laiškas“, kad „auditas gali būti atliekamas dėl finansinių, sisteminių ir kitų aspektų (pavyzdžiui, dėl apskaitos ir valdymo principų), susijusių su tinkamu subsidijos sutarties vykdymu“, ir kad „tas auditas atliekamas konfidencialiai“.

45 Nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 6 dalyje priduriama, kad, „remdamasi audito išvadomis, Komisija imasi visų tinkamų priemonių, kurios, jos nuomone, yra būtinos, įskaitant nurodymų sugrąžinti visą ar dalį jos atliktų mokėjimų priėmimą ir visų taikytinų sankcijų skyrimą“.

46 Dėl patikrinimo procedūrų nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kiek tai susiję su galimybe imtis tyrimo priemonių, kad, „be to“, Komisija „gali atlikti tyrimus ir inspektavimus vietoje pagal 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų ir pagal 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl [OLAF] atliekamų tyrimų, [taip pat pagal] 1999 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentą (Euratomas) Nr. 1074/1999 dėl [OLAF] atliekamų tyrimų“.

47 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad patikrinimų procedūros, kaip antai numatytos nagrinėjamose subsidijų sutartyse, yra šalis saistančiose sutartyse nustatytos priemonės, kurios savarankiškai papildo audito procedūras.

48 Antra, kad būtų galima įgyvendinti nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnyje nurodytas procedūras, to priedo II.3 straipsnio g punkte numatyta, kad „kiekvienas gavėjas turi <…> tiesiogiai Komisijai, įskaitant [OLAF] ir Audito Rūmus, pateikti visą informaciją, reikalingą atliekant patikrinimus ir auditą“.

49 2014 m. rugsėjo 15 d. OLAF raštu, kuriame ieškovės prašoma pateikti tam tikrus dokumentus (žr. šio sprendimo 9 punktą), siekiama konkrečiai šio tikslo, o tyrimo priemonė grindžiama aptariamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 straipsnio g punktu.

50 Taigi OLAF vykdoma procedūra įtraukta į šalių sudarytos sutarties sąlygas.

51 Trečia, svarbu tai, kad 2014 m. rugsėjo 15 d. prašymas pateikti dokumentus nėra grindžiamas nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 3 dalimi. Šiame straipsnyje numatyta:

„Gavėjai saugo visų su subsidijų sutartimi susijusių dokumentų originalus arba, išimtiniais atvejais, tinkamai patvirtintas jų kopijas, įskaitant elektronines kopijas, ne trumpiau kaip penkerius metus nuo projekto pabaigos. Jie pateikiami Komisijai paprašius per bet kokį auditą, atliekamą pagal subsidijų susitarimą.“

52 Nors šia nuostata grindžiamas prašymas leidžia pasiekti tokį patį rezultatą kaip ir pagal nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 straipsnio g punktą pateiktas prašymas, to priedo II.22 straipsnio 3 dalis taikoma tik atliekant auditą, o ne patikrinimo procedūras. Be to, tokie patys argumentai taikytini siekiant apibrėžti nagrinėjamų subsidijų sutarčių II.22 straipsnio 3 dalies ir to priedo II.22 straipsnio 8 dalies atitinkamas taikymo sritis.

53 Taigi šioje byloje OLAF vykdoma procedūra yra viena iš patikrinimo kontrolės procedūrų, numatytų nagrinėjamų subsidijų sutarčių nuostatose.

54 Ketvirta, per šioje byloje vykdomą patikrinimo procedūrą Komisija nustatė ieškovės padarytus pažeidimus, dėl kurių tam tikros išlaidos yra netinkamos finansuoti.

55 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.21 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatyta, kad „tuo atveju, jei paramos gavėjo [Sąjungai] mokėtina suma turi būti susigrąžinta nutraukus arba užbaigus subsidijų sutartį pagal [BP7], Komisija prašo grąžinti mokėtiną sumą ir pateikia gavėjui adresuotą nurodymą susigrąžinti“.

56 Pagal šią nuostatą, kuria aiškiai grindžiamas ginčijamas sprendimas, Komisija turėjo teisę atsižvelgti į patikrinimo procedūros baigtį ir paprašyti ieškovės grąžinti mokėtinas sumas.

57 Taigi, priešingai ieškovės teiginiui, viena vertus, kad pagal nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 8 dalį Komisijai nesuteikiama teisės nukrypti nuo to priedo II.22 straipsnio 6 dalies ir, kita vertus, kad Komisija negali remtis galutine audito ataskaita pagal nagrinėjamas subsidijų sutartis, šioje byloje vykdoma procedūra nepriklauso nuo ieškovės nurodytos audito procedūros.

58 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad nagrinėjamų subsidijų sutarčių 9 straipsnio 1 dalyje aiškiai nurodyta, kad šias sutartis „reglamentuoja <…> bendrajam biudžetui taikomas finansinis reglamentas ir jo įgyvendinimo taisyklės <…>“.

59 Finansinio reglamento 119 straipsnyje nustatyta:

„1. Visa dotacijos [subsidijos] suma neišmokama tol, kol institucija nepriima galutinių ataskaitų ir sąskaitų, nepažeidžiant institucijos teisės atlikti vėlesnius patikrinimus.

2. Jei gavėjas nesilaiko savo teisinių ar sutartinių įsipareigojimų, dotacija [subsidija] gali būti sustabdyta ir sumažinta arba nutraukta biudžeto vykdymo taisyklėse numatytais atvejais, pirma gavėjui suteikus galimybę pateikti savo paaiškinimus.“

60 Šiuo klausimu visų pirma reikia pažymėti, kad Finansinio reglamento redakcijos, galiojusios klostantis faktinėms aplinkybėms, 119 straipsnyje nenustatyta ypatingo ir konkretaus procedūrinio reikalavimo, kaip nustatyti pažeidimus per patikrinimo procedūras, pradėtas po to, kai buvo priimtos ataskaitos ir galutinės sąskaitos.

61 Be to, klostantis faktinėms aplinkybėms galiojusiose šios nuostatos įgyvendinimo taisyklėse šiuo klausimu taip pat nenustatyta reikalavimo. Iš tiesų 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias Finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles (OL L 357, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 145), 183 straipsnio 1 dalies a punkte ir 2 dalyje kompetentingam leidimus duodančiam pareigūnui suteikiama teisė, be kita ko, reikalauti paramos gavėjo grąžinti atitinkamą sumą, jeigu netinkamai įgyvendinama patvirtinta darbo programa.

62 Galiausiai, atsakydama į per posėdį pateiktą klausimą, ieškovė pripažino, kad Finansinio reglamento 119 straipsnis taikytinas sutartiniams santykiams, jeigu nustatomas pažeidimas.

63 Taigi iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisijos negalima kaltinti tuo, jog nesilaikė procedūrinių reikalavimų, nustatytų per šioje byloje taikomą patikrinimo procedūrą.

64 Penkta, neginčijama, kad po to, kai ieškovė 2018 m. spalio 26 d. rašte pateikė pastabas, Komisija sumažino iš jos reikalaujamų sumų dydį. Ginčydama OLAF ataskaitos išvadas, kuriomis buvo grindžiami Komisijos reikalavimai, ieškovė rėmėsi, be kita ko, galutine audito ataskaita. Taigi tam, kad būtų priimti nurodymai grąžinti, Komisija atsižvelgė į vertinimus, pateiktus tiek per audito procedūrą, tiek per patikrinimo procedūrą. Šiuo tikslu Komisija veikė naudodamasi įgaliojimais, kurie jai suteikti nagrinėjamų subsidijų sutarčių II.22 straipsnio 6 dalyje ir II.21 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, ir tai atsispindi ginčijamame sprendime.

65 Vadinasi, procedūra, kurios Komisija laikėsi reikalaudama grąžinti, jos nuomone, mokėtinas sumas, nepažeidžia sutarties nuostatų. Taigi pirmąjį argumentą reikia atmesti.

2) Dėl antrojo prieštaravimo, siejamo su nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.14 straipsnio 1 dalies a ir b punktų pažeidimu dėl mokėjimo prašymo, atitinkančio faktines išlaidas

66 Pateikdama antrąjį prieštaravimą ieškovė tvirtina, kad Komisija privalėjo pripažinti aptariamo darbuotojo personalo išlaidų realumą, nes galutinėje audito ataskaitoje buvo konkrečiai patvirtintas jų tikrumas; šią išvadą Komisija patvirtino 2014 m. balandžio 22 d. rašte.

67 Tuo remdamasi ieškovė daro išvadą, kad nukrypdama nuo auditorių išvadų, tačiau nepateikdama šią teisę pagrindžiančių įrodymų ir paaiškinimų dėl OLAF išvadų reikšmės, nors ji iš dalies jas atmetė, Komisija pažeidė nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.14 straipsnio 1 dalies a ir b punktus ir taip padarė fakto klaidą.

68 Ieškovė priduria, kad Komisijos pozicija dėl subsidijos gavėjo patirtų išlaidų atitikties reikalavimams įrodinėjimo pareigos paskirstymo ir jos galimybės susigrąžinti finansavimą neturi reikšmės. Šiuo klausimu ji pabrėžia, kad dėl to, jog nagrinėjamu atveju buvo priimta galutinė audito ataskaita, patvirtinanti ginčijamų išlaidų tikrumą, pareiga įrodyti, kad ši ataskaita klaidinga ir kad tam tikros personalo išlaidos yra netinkamos finansuoti, tenka Komisijai.

69 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

70 Iš pradžių reikia pažymėti, kad ieškovės argumentuose, išdėstytuose pirmojo pagrindo antrajame prieštaravime, priekaištaujama Komisijai dėl to, kad ši pažeidė sutarties nuostatas, nes nesilaikė neva privalomos galutinės audito ataskaitos.

71 Vis dėlto, viena vertus, tokia auditui suteikta vertė nenustatyta nagrinėjamų subsidijų sutarčių nuostatose. Priešingai, audito įrodomosios galios laikinumas įtvirtintas nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 1 dalyje, kurioje suteikiama galimybė per penkerius metus nuo aptariamo projekto pabaigos atlikti naujus auditus. Taip pat pagal nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 8 dalį Komisija gali pradėti tyrimus pagal 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl [OLAF] atliekamų tyrimų (OL L 136, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 91), kuris buvo panaikintas 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl [OLAF] atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinamas Reglamentas [Nr. 1073/1999] ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013, p. 1).

72 Kita vertus, kaip matyti iš šio sprendimo 58–62 punktuose išdėstytų argumentų, ginčijamas sprendimas patenka į Finansinio reglamento 119 straipsnio taikymo sritį, kurio pirmoje dalyje aiškiai nurodyta, kad institucija priima galutines ataskaitas ir sąskaitas, tačiau „nepažeidžiant institucijos teisės atlikti vėlesnius patikrinimus“.

73 Taigi galutinė audito ataskaita, net Komisijai patvirtinus, negali būti laikoma jai privaloma ir nekintančia. Todėl reikia atmesti ieškovės argumentą, kad Komisija privalėjo pripažinti aptariamo darbuotojo personalo išlaidų tikrumą, nes auditas, kurio išvadas ji patvirtino, prieš tai pripažino jų tikrumą, nebent būtų padariusi fakto klaidą, dėl kurios būtų pažeisti nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.14 straipsnio 1 dalies a ir b punktai.

74 Dėl tų pačių priežasčių ieškovės argumentas, kad Komisija nepateikė galutinės audito ataskaitos klaidingumo įrodymų, neturi reikšmės. Iš tiesų, remiantis šio sprendimo 72 punkte išdėstytais argumentais, teigtina, kad, atsižvelgiant į šioje byloje nagrinėjamas sutartines nuostatas, Komisija nėra saistoma finansinio audito išvadų, jei po šio audito atliktas patikrinimas paneigia to audito rezultatus.

75 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, antrąjį prieštaravimą reikia atmesti.

3) Dėl trečiojo prieštaravimo, siejamo, viena vertus, su nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 straipsnio n punkto pažeidimu dėl to, kad Komisija nustatė interesų konflikto dėl šeiminių ryšių egzistavimo riziką, ir, kita vertus, su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 9 straipsnių pažeidimu dėl diskriminacijos dėl civilinės būklės

76 Visų pirma ieškovė teigia, kad Komisija negalėjo nuspręsti, jog egzistuoja interesų konflikto rizika, kaip tai suprantama pagal nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 straipsnio n punktą, dėl kurios kyla abejonių dėl aptariamo darbuotojo išdirbtų valandų skaičiaus suvestinių patikimumo, nes jo žmona turėjo galimybę susipažinti su minėtais išrašais.

77 Dėl šio aspekto ieškovė tvirtina, kad, nepaisant to, jog apie tai jai buvo pranešta, Komisija neatsižvelgė, viena vertus, į kontrolę, kurią tiek atitinkamam darbuotojui, tiek jo sutuoktinei taikė jų atitinkami vadovai, kurie patikrino aptariamo darbuotojo darbų tikrumą, ir, kita vertus, į tai, kad tarp sutuoktinių nebuvo funkcinio, hierarchinio ar organizacinio ryšio. Šiuo klausimu ieškovė pabrėžia, kad Komisija padarė fakto klaidą darydama prielaidą, jog aptariamo darbuotojo sutuoktinės dalyvavimas buvo esminis, nors iš tikrųjų jos galimybė susipažinti su šio darbuotojo

darbo laiko išrašais buvo išimtinai administracinio pobūdžio, be to, ji neturėjo jokių galių keisti tuos dokumentus. Beje, ieškovė pažymi, kad auditoriai patikrino ir patvirtino darbo laiko registravimo sistemą. Be to, ieškovė tvirtina, kad nebuvo jokio interesų konflikto pavojaus, kaip tai įrodo sutuoktinių atitinkamų vadovų nustatyto incidento dėl galimo sukčiavimo darbo laiko apskaitos įrašuose nebuvimas.

78 Paskui ieškovė pažymi, kad nėra jokios teisės normos, pagal kurią reikalaujama, kad sutuoktiniai būtų griežtai atskirti toje pačioje darbo vietoje. Šiuo klausimu ji pabrėžia, kad šiuo atveju taikytos priemonės (dviguba nepriklausoma priežiūra, paskyrimas į skirtingus skyrius) yra mažiau varžantis būdas užtikrinti darbo laiko apskaitos įrašų, su kuriais galėjo susipažinti aptariamo darbuotojo sutuoktinė dėl savo administracinių funkcijų, sąžiningumą.

79 Galiausiai ieškovė teigia, kad Komisijos pozicija yra diskriminacija dėl civilinės būklės, o tai prieštarauja Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 7 ir 9 straipsniams, nes tik dėl šios būklės sutuoktiniams nustatyta pareiga dirbti atskirai, nesant realios priežasties abejoti jų sąžiningumu, prilygsta taikomam nevienodam požiūriui darbe ir (arba) diskriminacijai. Šiuo klausimu ieškovė ginčija Komisijos poziciją, kad, siekiant išvengti interesų konflikto, aptariamo darbuotojo sutuoktinės užduotys turi būti pertvarkytos, nes tokia priemonė yra diskriminacija dėl civilinės būklės.

80 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

81 Nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 straipsnio n punkte nustatyta, kad kiekvienas paramos gavėjas turi imtis visų reikalingų atsargumo priemonių, kad būtų išvengta bet kokio interesų konflikto dėl ekonominių interesų, politinių ar nacionalinių pažiūrų, šeiminių ar emocinių ryšių arba bet kokio kito pobūdžio interesų, galinčių pakenkti nešališkam ir objektyviam projekto vykdymui.

82 Taigi iš pradžių reikia pažymėti, kad, priešingai, nei teigia Komisija, remiantis nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 straipsnio n punktu negalima teigti, jog ekonominių, emocinių ar šeiminių ryšių buvimas leidžia preziumuoti interesų konfliktą, galintį pakenkti nešališkam ir objektyviam projekto vykdymui.

83 Iš tiesų prezumpcija, kuri gali kilti dėl ekonominių, emocinių ar šeiminių ryšių, apsiriboja interesų konflikto pavojaus buvimu. Taigi iš nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 straipsnio n punkto formuluotės kyla paneigiama prezumpcija, kad tokia rizika egzistuoja, kai, be kita ko, asmenys, palaikantys šeiminius ar emocinius ryšius, vienaip ar kitaip dalyvauja tame pačiame projekte. Šioje byloje santuokiniai ryšiai, siejantys aptariamą darbuotoją ir jo sutuoktinę, leidžia taikyti šią prezumpciją.

84 Taigi, nors Komisija gali remtis šia prezumpcija, vis dėlto ji turi pateikti visą informaciją, patvirtinančią, kad gali būti pakenkta nešališkam ir objektyviam atitinkamo projekto vykdymui.

85 Vadinasi, pirma, reikia išnagrinėti ieškovės pateiktus duomenis, kuriais siekiama paneigti prezumpciją, kad kyla interesų konflikto pavojus, nes nekyla abejonių, jog sąlygos dėl emocinių ir šeiminių ryšių yra tenkinamos.

86 Šiuo atveju ieškovės argumentai, grindžiami hierarchinių santykių ir organizacinio ryšio nebuvimu, negali paneigti interesų konflikto pavojaus, nes šios bylos aplinkybėmis, kai aptariamo darbuotojo sutuoktinė tvirtino jo darbo laiko apskaitos įrašus, šeiminės padėties įtakos nebuvo galima atmesti vien dėl administracinio pavaldumo santykių nebuvimo profesinėje aplinkoje.

87 Taigi šioje byloje susiklosčiusi situacija iš tiesų kelia interesų konflikto pavojų, kaip tai suprantama pagal nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 straipsnio n punktą.

88 Vadinasi, antra, reikia išnagrinėti Komisijos pateiktus duomenis, susijusius su galimybės pakenkti nešališkam ir objektyviam aptariamo projekto vykdymui įrodymu.

89 Šiuo klausimu, kiek tai susiję su aptariamo darbuotojo sutuoktinės veiklos, vykdytos ieškovės įmonėje, pobūdžiu, iš bylos medžiagos matyti, kad klostantis faktinėms aplinkybėms ji buvo įdarbinta ieškovės finansų skyriuje ir kad ji buvo „BP7 projektų valdytoja“, kuri taip pat buvo laikoma „pagrindine administracijos tarnautoja, atsakinga už BP7 subsidijas“. Dėl šios funkcijos, kaip pripažįsta ieškovė, „pagal teisės aktus ji turėjo prieigą prie savo sutuoktinio darbo laiko apskaitos įrašų, kurie buvo teikiamai atsižvelgiant į BP7 subsidijų teikimo reikalavimus, ir juos pasirašinėjo iki 2012 m. lapkričio mėn.“.

90 Vis dėlto, pirma, dėl aptariamo darbuotojo sutuoktinės vykdomų pareigų, susijusių su jo darbo laiko apskaitos įrašais, reikia konstatuoti, kad nors ieškovė tvirtina, jog aptariamo darbuotojo sutuoktinė atliko kanceliarinį darbą ir buvo atsakinga, be kita ko, už dokumentų, susijusių su BP7 subsidijomis, surinkimą ir tvarkymą, remiantis aptariamo darbuotojo darbo laiko apskaitos įrašais, kuriuos ieškovė pateikė ieškinio A.16 priede, vienareikšmiškai galima teigti, kad jo žmona tvirtino tų įrašų turinį, nes žodis „patvirtinta“ (*approved*) tuose dokumentuose yra šalia aptariamo darbuotojo sutuoktinės parašo.

91 Antra, kiek tai susiję su ieškovės teiginiu, kad aptariamo darbuotojo sutuoktinė negalėjo pakeisti oficialių dokumentų, pažymėtina, kad dėl tokio teiginio galimybė pakenkti tinkamam aptariamo projekto vykdymui dar labiau tikėtina, nes, kaip įrodyta šio sprendimo 90 punkte, nors ji tvirtino savo sutuoktinio darbo laiko apskaitos įrašus, vis dėlto neturėjo galimybės jų pakeisti, jei tie įrašai būtų netikslūs.

92 Taigi reikia pripažinti, kad Komisija pateikė pakankamai įrodymų, kad galėjo būti pakenkta tinkamam aptariamo projekto vykdymui.

93 Šios išvados nepaneigia ieškovės teiginys, kad aptariamo darbuotojo sutuoktinės vadovai atlikto dvigubą jos veiklos tikrinimą. Iš tikrųjų įrodymai, kuriais siekiama įrodyti, kad egzistuoja galimybė, jog bus pakenkta tinkamam aptariamo projekto vykdymui, turi būti vertinami atsižvelgiant į tai, kad ieškovei nepavyko paneigti, jog susiklostė situacija, dėl kurios kilo interesų konflikto pavojus (žr. šio sprendimo 87 punktą). Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, tarp aptariamo darbuotojo ir jo sutuoktinės egzistuoja funkcinis ryšys. Aplinkybės, kad jai pavesta tvirtinti sutuoktinio darbo laiko apskaitos įrašus be galimybės juos keisti, nors ji visiškai nedviprasmiškai yra tų įrašų „prižiūrėtoja“ (*supervisor*), pakanka, kad būtų galima teigti, jog ieškovės sukurta kontrolės sistema neatitinka jai nustatyto reikalavimo imtis visų būtinų atsargumo priemonių, kad būtų išvengta bet kokio interesų konflikto pavojaus dėl šeiminių ar emocinių ryšių, galinčių pakenkti nešališkam ir objektyviam aptariamo projekto vykdymui, kaip tai suprantama pagal nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 straipsnio n punktą.

94 Taigi Komisija nepažeidė nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 straipsnio n punkto, kai nusprendė, kad ieškovė nesiėmė visų reikiamų atsargumo priemonių, kad būtų išvengta bet kokio interesų konflikto pavojaus dėl šeiminių ar emocinių ryšių, galinčio pakenkti nešališkam ir objektyviam aptariamo projekto vykdymui.

95 Beje, pirma, dėl ieškovės teiginių, kad darbo laiko registravimo sistemą auditoriai tvirtino dalyvaujant aptariamam darbuotojui ir jo sutuoktinei, daroma nuoroda į šio sprendimo 73 ir 74 punktuose pateiktas išvadas dėl galutinėje audito ataskaitoje pateiktų vertinimų vertės.

96 Paskui, dėl ieškovės prieštaravimų dėl konkrečių interesų konflikto pavojaus įrodymų nebuvimo, pakanka priminti, kad pats nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 straipsnio n punkto tekstas nereikalauja, jog šis konfliktas iš tikrųjų būtų turėjęs įtakos sutarties vykdymui ar jo sąnaudoms.

97 Galiausiai dėl teiginio, kad Komisijos pozicija yra Chartijos 7 ir 9 straipsniams prieštaraujantis diskriminavimas dėl civilinės būklės, reikia pažymėti, kad numanomas pažeidimas nesusijęs su netinkamu sutartinių nuostatų vykdymu.

98 Vis dėlto reikia priminti, kad Bendrasis Teismas jau turėjo galimybę nuspręsti, jog Chartijos, kuri yra pirminės teisės dalis, 51 straipsnio 1 dalyje be išimčių numatyta, kad jos nuostatos „skirtos Sąjungos institucijoms, įstaigoms ir organams, tinkamai atsižvelgiant į subsidiarumo principą“, ir kad dėl to pagrindinės teisės reglamentuoja Sąjungos institucijoms suteiktų kompetencijų įgyvendinimą, įskaitant sutartinius santykius (2018 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Sigma Orionis / Komisija*, T-48/16, EU:T:2018:245, 101 ir 102 punktai ir 2018 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Sigma Orionis / REA*, T-47/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:247, 79 ir 80 punktus; pagal analogiją taip pat žr. 2020 m. gegužės 13 d. Sprendimo *Talanton / Komisija*, T-195/18, nepaskelbtas Rink., EU:T:2020:194, 73 punktą).

99 Taip pat, kai Sąjungos institucijos, įstaigos ar tarnybos vykdo sutartį, joms ir toliau taikomi įpareigojimai pagal Chartiją ir bendruosius Sąjungos teisės principus (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *ADR Center / Komisija*, C-584/17 P, EU:C:2020:576, 86 punktą). Teisingumo Teismas taip pat pabrėžė, kad, jei šalys nusprendžia sutartyje pagal arbitražinę išlygą suteikti Sąjungos teismui jurisdikciją nagrinėti su šia sutartimi susijusius ginčus, šis teismas turi jurisdikciją nagrinėti ir galimus Chartijos ar bendrųjų Sąjungos teisės principų pažeidimus, nesvarbu, kokia teisė taikoma tai sutarčiai (2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *Inclusion Alliance for Europe / Komisija*, C-378/16 P, EU:C:2020:575, 81 punktas).

100 Nagrinėjamu atveju reikalavimas išvengti bet kokio interesų konflikto dėl šeiminių ar emocinių ryšių nustatytas siekiant užkirsti kelią dideliam ir akivaizdžiam nešališkumo ir objektyvumo reikalavimo (šiuo klausimu žr. 2006 m. balandžio 6 d. Sprendimo *Camós Grau / Komisija*, T-309/03, EU:T:2006:110, 141 punktą), kuris taikomas būtent už tyrėjų, dirbančių su Sąjungos subsidijuojamu projektu, darbo laiko įrašų tvirtinimą atsakingam asmeniui, pažeidimui. Vadinasi, jeigu taisyklė, kaip antai nagrinėjama šioje byloje, kuria siekiama užtikrinti, kad nebūtų interesų konflikto, galėtų pažeisti Chartijos 7 ir 9 straipsnių saugomas teises, būtų pažeistas ne tų teisių turinys, bet daugių daugiausia būtų apribotas naudojimasis tomis teisėmis. Tačiau Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, laikantis proporcingumo principo, pagal Chartiją suteiktų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrojo intereso tikslus arba yra reikalingi kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

101 Būtent taip yra nagrinėjamu atveju. Iš tiesų, kiek tai susiję, visų pirma, su Sąjungos pripažinto bendrojo intereso tikslu, tokiu apribojimu siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi gero finansų valdymo principo, įtvirtinto SESV 317 straipsnyje. Toks ribojimas taip pat gali būti reikalingas tuo atveju, kai vienintelė Komisijos, kuri tiesiogiai neprižiūri subsidijos gavėjo atliekamų užduočių vykdymo, turima priemonė patikrinti jo deklaruotų personalo išlaidų tikslumą yra būtent patikimų darbo laiko apskaitos įrašų pildymas (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Amitié / Komisija*, T-234/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:601, 210 punktą ir nurodytą jurisprudenciją). Galiausiai šis ribojimas nebūtų neproporcingas, jei, viena vertus, nebūtų pažeidžiamas pats pagal Chartijos 7 ir 9 straipsnius saugomų teisių turinys, kaip pažymėta šio sprendimo 100 punkte, ir, kita vertus, kaip pažymi Komisija, jei reikalavimas išvengti bet kokio interesų konflikto dėl šeiminių ar emocinių ryšių galėtų būti įvykdytas padarius minimalius organizacinius pakeitimus. Todėl ieškovės teiginius dėl diskriminavimo reikia atmesti, nes, viena vertus, jie grindžiami Chartijos 7 ir 9 straipsnių pažeidimu ir, kita vertus, toks pažeidimas, net jeigu būtų įmanoma pažeisti ginčijamą teisės normos dėl interesų konflikto taikymą, nebuvo įrodytas.

102 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, trečiąjį prieštaravimą ir dėl tos priežasties – visą pirmąjį pagrindą reikia atmesti.

b) Dėl antrojo pagrindo, siejamo su Belgijos teisės pažeidimu

103 Iš pradžių ieškovė primena, kad nagrinėjamose subsidijų sutartyse yra nuoroda į Belgijos teisę.

104 Taigi remdamasi Belgijos civiline teise ieškovė pateikia tris prieštaravimus pagrindui pagrįsti.

105 Visų pirma ieškovė teigia, kad Komisijos pozicija šioje byloje reiškia, kad ši institucija preziumuoja jos nesąžiningumą, ir dėl tokios prezumpcijos Komisija vienašališkai pripažino, jog buvo pažeista sutartis, nors galutinėje audito ataskaitoje to nebuvo konstatuota, o kiek tai susiję su C2POWER subsidijų sutartimi, Komisija veikė priešingai audito išvadoms. Taip Komisija pažeidė Belgijos civilinio kodekso 1134 ir 1135 straipsniuose įtvirtintą sąžiningo sutarčių vykdymo principą.

106 Paskui ieškovė priekaištauja Komisijai, kad prašymą grąžinti aptariamo darbuotojo personalo išlaidas ši grindė OLAF tyrimo ataskaita, parengta ne pagal sutartį ir kurios įrodomoji galia abejotina. Iš tiesų Komisija pati nusprendė neatsižvelgti į visas tos ataskaitos išvadas ir nepaaiškino, dėl kokių priežasčių ji ne tik nesilaikė galutinės audito ataskaitos išvadų, neįrodžiusi, kad ieškovė ėmėsi neteisėtų veiksmų, bet ir galiausiai nebeatsižvelgė į išlaidas, kurios laikomos „gerokai per didelėmis“, t. y. viršijančiomis ribą, kurios nustatymas nesusijęs su nagrinėjamų subsidijų sutarčių nuostatomis. Vadinasi, Komisija pažeidė Belgijos civilinio kodekso 1315 straipsnyje įtvirtintą įrodinėjimo pareigos taisyklę, pagal kurią asmuo, reikalaujantis vykdyti įsipareigojimą, privalo jį įrodyti.

107 Galiausiai ieškovė teigia, kad sumokėjo Komisijos reikalaujamus mokėjimus, nors ši negalėjo pareikšti skolinio reikalavimo. Vadinasi, Komisija pažeidė Belgijos civilinio kodekso 1235, 1376 ir 1377 straipsnius, nes negrąžino jai pervestų sumų, kurias nepagrįstai gavo, nes skola neegzistavo.

108 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

109 Antrojo pagrindo du pirmuosius prieštaravimus reikia nagrinėti kartu.

110 Pirma, viena vertus, reikia pažymėti, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, Komisijos reikalavimas grąžinti, kaip konstatuota šio sprendimo 65 punkte, nėra grindžiamas ne pagal sutartis parengta tyrimo ataskaita. Kita vertus, reikia priminti, kad taip pat buvo nuspręsta, jog Komisija nėra saistoma galutinės audito ataskaitos išvadų (žr. šio sprendimo 73 ir 74 punktus).

111 Antra, reikia išnagrinėti klausimą dėl Komisijos reikalavimo grąžinti pagrindo ir nustatyti, ar ji pažeidė sąžiningo sutarčių vykdymo principą, nes preziumavo ieškovės nesąžiningumą, ir įrodinėjimo pareigą reglamentuojančią taisyklę, nes nepateikė tą reikalavimą pagrįsti leidžiančių įrodymų.

112 Šiuo klausimu, pirma, reikia pažymėti, kad, remiantis visuotinai pripažintu teisės principu, kiekvienas teismas taiko savo proceso taisykles, įskaitant jurisdikcijos taisykles (šiuo klausimu žr. 1992 m. balandžio 8 d. Sprendimo *Komisija / Feilhauer*, C-209/90, EU:C:1992:172, 13 punktą). Tačiau taisyklėms, reglamentuojančioms įrodinėjimo pareigą ir įrodymų priimtinumą, įrodomąją vertę bei įrodomąją galią, šis principas netaikomas, nes jos yra ne procedūrinės, o materialinės, kadangi nustato subjektinių teisių egzistavimo sąlygas, sritį ir jų išnykimo priežastis. Taigi audituotose sutartyse pasirinkta teisė taip pat susijusi su įrodinėjimo taisyklėmis (2015 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Amitié / Komisija*, T-234/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:601, 115 punktas).

113 Tad šioje byloje įrodinėjimo pareigos, susijusios su subsidijos gavėjo patirtų išlaidų tinkamumu finansuoti, paskirstymas reglamentuojamas Belgijos civilinio kodekso 1315 straipsnyje, kuriame nurodyta, kad asmuo, kuris reikalauja įvykdyti įsipareigojimą, turi jį įrodyti, ir, atvirkščiai, tas, kuris teigia, kad neturi įsipareigojimo, turi pagrįsti mokėjimą arba faktinę aplinkybę, dėl kurios jo įsipareigojimas išnyko.

114 Antra, jurisprudencijoje nustatyta, kad pagal sutartį, kurioje nustatyta arbitražinė išlyga, kaip ji suprantama pagal SESV 272 straipsnį, šalis, Komisijai deklaravusi išlaidas, kad gautų Sąjungos finansinę paramą, privalo įrodyti, kad tos išlaidos atitinka subsidijų sutartyse nustatytas finansines sąlygas (šiuo klausimu žr. 2017 m. sausio 25 d. Sprendimo *ANKO / Komisija*, T-771/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:27, 63 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

115 Trečia, kaip priminta šio sprendimo 101 punkte, kadangi Komisija tiesiogiai neprižiūri subsidijos gavėjo atliekamų užduočių vykdymo, vienintelė turima priemonė patikrinti jo deklaruotų personalo išlaidų tikslumą yra būtent patikimų darbo laiko apskaitos įrašų pildymas (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Amitié / Komisija*, T-234/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:601, 210 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

116 Ketvirta, jurisprudencijoje taip pat nustatyta, kad pareigos pateikti patikimus darbo laiko apskaitos įrašus, skirtus pagrįsti deklaruotoms personalo išlaidoms, nesilaikymas yra pakankama priežastis atmesti visas tas išlaidas (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Technion ir Technion Research & Development Foundation / Komisija*, T-216/12, EU:T:2015:746, 82 punktą ir nurodytą jurisprudenciją). Be to, jeigu subsidijos gavėjo deklaruotos išlaidos nėra tinkamos finansuoti pagal aptarimą subsidijos sutartį, nes laikomos nepatikrinamomis ir (arba) nepatikimomis, Komisija neturi kito pasirinkimo, tik susigrąžinti subsidijos dalį, atitinkančią nepagrįstas sumas, nes remdamasi teisiniu pagrindu, kuris yra ši subsidijos sutartis, ši institucija gali iš Sąjungos biudžeto sumokėti tik tinkamai pagrįstas sumas (žr. 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *ADR Center / Komisija*, C-584/17 P, EU:C:2020:576, 102 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

117 Nagrinėjamu atveju šio sprendimo 92 punkte padaryta išvada, kad ginčijami darbo laiko apskaitos išrašai nesuteikė reikalaujamos patikimumo garantijos, nes egzistavo interesų konflikto pavojus, galintis pakenkti nešališkam ir objektyviam aptariamo projekto vykdymui.

118 Šiuo klausimu, viena vertus, galima pažymėti, kad interesų konflikto pavojus yra neįprasta situacija, kai patirtos išlaidos negali būti nei realios, nei paties subsidijos gavėjo patirtos išlaidos, ir net, jei taikytina, naudotos ne tik siekiant vienintelio tikslo įgyvendinti aptariamą projektą, kaip tai suprantama pagal nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.14 straipsnio 1 dalies a, b ir e punktus. Dėl šios priežasties galima teigti, kad tai, jog kontrahentas nevykdo aptariamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 n punkte nustatytos sutartinės pareigos imtis visų reikalingų atsargumo priemonių, kad būtų išvengta bet kokio interesų konflikto pavojaus, yra netinkamas jam tenkančių sutartinių įsipareigojimų vykdymas. Taigi tokiu nevykdymu galima grįsti išlaidų susigrąžinimą remiantis Reglamento Nr. 2342/2002 183 straipsniu (šiuo klausimu žr. 2019 m. sausio 22 d. Sprendimo *EKETA / Komisija*, T-198/17, nepaskelbtas Rink., EU:T:2019:27, 91 punktą). Kita vertus, kai Komisija pateikia konkrečių požymių, kad egzistuoja rizika, jog deklaruotas darbo laikas neatitinka tinkamumo finansuoti sąlygų, kaip antai nustačius interesų konflikto pavojų, tas netinkamumas preziumuojamas, o subsidijos gavėjas privalo pateikti įrodymus ir įrodyti, kad, atvirkščiai, tinkamumo finansuoti sąlygos buvo įvykdytos (šiuo klausimu žr. 2020 m. spalio 22 d. Sprendimo *EKETA / Komisija*, C-273/19 P, EU:C:2020:852, 74–77 punktus ir 2019 m. sausio 22 d. Sprendimo *EKETA / Komisija*, T-166/17, nepaskelbtas, EU:T:2019:26, 61 punktą).

119 Taigi nepateikusi įrodymų, kad nėra interesų konflikto pavojaus ir taip nesilaikydama pareigos pateikti patikimus darbo laiko apskaitos įrašus deklaruotoms personalo išlaidoms pagrįsti ieškovė neįvykdė įrodinėjimo pareigos paskirstymo taisyklėse jai nustatytos pareigos. Todėl Komisija turėjo teisę reikalauti, jos nuomone, nepagrįstai išmokėtų sumų, t. y. visų atitinkamo darbuotojo personalo išlaidų, įtrauktų į jo sutuoktinės patvirtintus darbo laiko apskaitos išrašus, nepažeisdama sąžiningo sutarčių vykdymo principo, kaip tai suprantama pagal Belgijos civilinio kodekso 1134 ir 1135 straipsnius, ir to kodekso 1315 straipsnyje įtvirtintų įrodinėjimo pareigos taisyklių.

120 Tai, kad jurisprudencijoje nustatyti principai buvo apibrėžti atsižvelgiant į pareigos per finansinį auditą pateikti patikimus darbo laiko apskaitos įrašus, kad būtų galima pagrįsti deklaruotas personalo išlaidas, ir kad šiuo atveju finansinis auditas, po kurio buvo parengta galutinė audito ataskaita, neginčijo ieškovės pateiktų su aptariamu darbuotoju susijusių darbo laiko apskaitos įrašų patikimumo, neturi reikšmės šių principų taikymui šioje byloje. Iš tiesų, kaip priminta šio sprendimo 73 ir 74 punktuose, Komisija nėra saistoma šioje ataskaitoje pateiktų išvadų.

121 Be to, tai, kad Komisija galiausiai nesivadovavo visomis OLAF tyrimo ataskaitos išvadomis, neleidžia abejoti tos ataskaitos įrodomąja verte. Iš tiesų, remiantis Reglamento Nr. 883/2013, panaikinančio nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.22 straipsnio 8 dalyje nurodytus reglamentus Nr. 1073/1999 ir Nr. 1074/1999, 31 konstatuojamąja dalimi matyti, kad Sąjungos institucijos, remdamosi OLAF parengtomis galutinėmis tyrimo ataskaitomis, turi nuspręsti dėl veiksmų, kurių reikia imtis baigtų tyrimų atžvilgiu. Beje, Reglamento Nr. 883/2013 11 straipsnio 1 dalyje aiškiai nurodyta, kad prie tyrimo ataskaitos pridedamos rekomendacijos dėl tolesnių veiksmų, kurių reikia ar nereikia imtis atlikus tyrimą. Taigi Komisija turi teisę atsižvelgti tik į dalį OLAF tyrimo ataskaitoje pateiktų konstatavimų, tačiau tai nepaneigia jų įrodomosios galios.

122 Galiausiai, kadangi Komisija turėjo teisę reikalauti grąžinti visas aptariamo darbuotojo patirtas išlaidas, ieškovė negali ginčyti Komisijos sprendimo nustatyti ribą ir reikalauti grąžinti tik dalį tų išlaidų, nes ji neturi suinteresuotumo pareikšti ieškinį.

123 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad antrojo pagrindo pirmas ir antras prieštaravimai yra nepagrįsti.

124 Dėl tos priežasties trečiasis prieštaravimas netenka dalyko, taigi jį reikia atmesti.

125 Vadinasi, reikia atmesti visą antrąjį pagrindą.

c) Dėl trečiojo pagrindo, siejamo su Lenkijos teisės pažeidimu

126 Iš pradžių ieškovė pažymi, kad nagrinėjamų subsidijų sutarčių II priedo II.15 straipsnio 1 dalyje daroma konkreti nuoroda į nacionalinę teisę, reglamentuojančią subsidijų gavėjų sudarytas darbo sutartis. Dėl to ieškovė teigia, kad reikia pripažinti, kad jos darbo santykiams, viena vertus, su aptariamu darbuotoju ir, kita vertus, su jo sutuoktine buvo taikoma Lenkijos darbo teisė.

127 Pirma, ji teigia, kad pažeistos kartu taikomos Lenkijos darbo kodekso 140 straipsnio ir 18 straipsnio 2 dalies nuostatos, pagal kurias leidžiama taikyti vadinamąją „darbo laiko pagal užduotį“ sistemą (lenkų k. – *system zadaniowego czasu pracy*), nes Komisija tvirtina, kad aptariamas darbuotojas privalėjo išdirbti „pernelyg didelį valandų skaičių“ ir „dirbti neprotingai ilgą laikotarpį“ pagal tris lygiagrečius darbo santykius, įskaitant pagal darbo santykius su ieškove, kuriems taikoma darbo laiko pagal užduotį sistema. Ieškovės teigimu, Lenkijoje ši sistema yra teisėta, pagal ją nereikalaujama nuolatinio fizinio buvimo darbo vietoje, ir taip užtikrinamas lankstumas bei galimybė atlikti įvairias užduotis (*multitasking*), jeigu darbuotojas atlieka savo pareigas.

128 Antra, ieškovė teigia, kad buvo pažeistas Lenkijos darbo kodekso 11^3 straipsnis, taikomas kartu su Chartijos 7 ir 9 straipsniais, pagal kurį tuomet, kai klostėsi faktinės aplinkybės, ieškovei buvo draudžiama atskirti aptariamą darbuotoją nuo jo sutuoktinės darbo vietoje tik dėl jų sąjungos, nes toks atskyrimas yra diskriminacija dėl civilinės būklės.

129 Paskui, ieškovė pažymi, kad Komisija nenurodė konkrečių priežasčių ginčyti aptariamo darbuotojo personalo išlaidas už laikotarpį nuo 2010 m. rugpjūčio mėn. iki 2012 m. spalio mėn. ir pritarė šio darbuotojo personalo išlaidoms už 2012 m. lapkričio mėn., nors jo sutuoktinė taip pat galėjo susipažinti su jo 2012 m. lapkričio mėn. darbo laiko apskaitos įrašais.

130 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

131 Pirma, reikia pažymėti, kad net jei trečiajam pagrindui būtų pritarta, darbo laiko apskaitos išrašai vis tiek būtų nepatikimi, nes tai, kad aptariamas darbuotojas gali išdirbti daug valandų dėl to, kad dalyvauja įvairiuose projektuose, neturi įtakos aplinkybei, kad tos valandos buvo tvirtinamos pagal ieškovės nustatytą procedūrą, pažeidžiant aptariamų subsidijų sutarčių II priedo II.3 straipsnio n punktą.

132 Šiomis aplinkybėmis primintina, kad netinkamomis finansuoti pripažintos išlaidos apima laikotarpį nuo 2010 m. rugpjūčio mėn. iki 2012 m. spalio mėn. Tačiau visus su šiuo laikotarpiu susijusius darbo laiko apskaitos išrašus patvirtino aptariamo darbuotojo sutuoktinė. Kadangi

ieškovė pakartoja prieštaravimus dėl jurisprudencijos, susijusios su įrodinėjimo pareiga dėl darbo laiko apskaitos išrašų patikimumo, svarbos, šiuo klausimu daroma nuoroda į šio sprendimo 92 punktą.

133 Antra, dėl teiginio, kad buvo pažeistas Lenkijos darbo kodekso 11^3 straipsnis, daroma nuoroda į šio sprendimo 101 punktą, kuriame padaryta išvada, kad negali būti nustatyta jokios diskriminacijos dėl civilinės būklės.

134 Be to, pateikdama argumentus dėl Lenkijos darbo kodekso 140 straipsnio pažeidimo ieškovė pabrėžia, kad Komisija buvo nenuosekli, nes kritikavo aptariamo darbuotojo sutuoktinės galimybę susipažinti su sutuoktinio darbo laiko apskaitos išrašais visu ginčijamu laikotarpiu, tačiau neprieštaravo šiai aplinkybei laikotarpiu nuo 2012 m. lapkričio mėn. iki 2012 m. gruodžio mėn., nors ieškovė jos nebesamdė tik nuo 2013 m. sausio mėn.

135 Siekiant atmesti ieškovės argumentą, šiuo klausimu pakanka pateikti nuorodą į šio sprendimo 122 punktą, kuriame buvo nuspręsta, kad ji neturi suinteresuotumo pareikšti ieškinį.

136 Taigi dėl pirma išdėstytų priežasčių ir atsižvelgiant į tai, kad ieškovės argumentai neturi įtakos bylos baigčiai, trečiasis pagrindas turi būti atmestas kaip nereikšmingas.

d) Dėl ketvirtojo pagrindo dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo, kiek tai susiję su sąžiningu sutarčių vykdymu ir draudimu piktnaudžiauti sutarties sąlygomis

137 Dėstydama ketvirtąjį pagrindą ieškovė iš esmės teigia, kad teisėtų lūkesčių apsaugos principo turi būti laikomasi esant sutartiniams santykiams, kuriuose dalyvauja Komisija. Nagrinėjamu atveju Komisija, iš pradžių patvirtinusi visas galutinės audito ataskaitos išvadas, susijusias, be kita ko, su aptariamo darbuotojo personalo išlaidų tinkamumu, vėliau atmetusi šias išlaidas, pažeidė tą principą, nes ieškovė teisėtai galėjo įgyti teisėtų lūkesčių dėl, be kita ko, tinkamumo finansuoti aptariamo darbuotojo personalo išlaidas.

138 Ieškovė priduria, kad Komisijos argumentai, pateikti siekiant paneigti galimybę įgyti teisėtų lūkesčių dėl to, kad buvo atliktas auditas, per kurį nebuvo nustatyta pažeidimų, teisiškai yra nepagrįsti.

139 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

140 Reikia priminti, kad šio sprendimo 73 ir 74 punktuose buvo padaryta išvada, jog pagal sutarties nuostatas galutinė audito ataskaita Komisijai neprivaloma. Todėl, nepaisant Komisijos išreikšto pritarimo šio audito rezultatams, ieškovė negalėjo įgyti teisėtų lūkesčių.

141 Be to, remiantis galutine audito ataskaita galima teigti, kad auditoriai aiškiai nurodė, kad jų darbų tikslas „nėra pateikti kokią nors materialinę garantiją dėl pačios sistemos vidaus kontrolės bendro tinkamumo“. Nors atlikdami savo darbą auditoriai nenustatė konkrečių ieškovės vidaus kontrolės sistemos, taikomos subsidijų sutarties C2POWER finansinių ataskaitų rengimui ir pateikimui, trūkumų, su šių darbų tikslu susijusi suformuluota paprasčiausia išlyga dėl garantijos, kurią galima pateikti dėl šios sistemos tinkamumo, yra pakankama, kad kiltų neaiškumas, neleidžiantis atsirasti bet kokiems teisėtiems lūkesčiams šiuo klausimu.

142 Taigi ketvirtąjį pagrindą reikia atmesti, o dėl tos priežasties turi būti atmesti ir reikalavimai konstatuoti, kad Komisijos pateiktas skolinis reikalavimas pagal sutartį neegzistuoja, o debeto avizose dėl pagrindinių su aptariamomis subsidijų sutartimis susijusių pagrindinių sumų ir dėl sumokėtų sumų susigrąžinimo nurodytos išlaidos personalui yra tinkamos finansuoti.

2. Dėl prašymo priteisti iš Komisijos delspinigius

143 Kadangi buvo nuspręsta atmesti pagrindus, kuriais grindžiami reikalavimai konstatuoti, kad Komisijos pateiktas skolinis reikalavimas pagal sutartį neegzistuoja, o debeto avizose dėl pagrindinių su aptariamomis subsidijų sutartimis susijusių pagrindinių sumų ir dėl sumokėtų sumų susigrąžinimo nurodytos išlaidos personalui yra tinkamos finansuoti, prašymas priteisti iš Komisijos delspinigius turi būti atmestas kaip neturintis dalyko.

144 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir dėl to, kad visi pagrindai ir reikalavimai, pateikti grindžiant pagal SESV 272 straipsnį pareikštą ieškinį, buvo atmesti, šį ieškinį reikia atmesti.

C. Dėl pagal SESV 263 straipsnį pareikšto ieškinio

145 Subsidiariai ieškovė pareiškė SESV 263 straipsniu grindžiamą ieškinį, nes mano, kad ginčijamas sprendimas yra aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

146 Komisija teigia, kad pagal SESV 263 straipsnį pareikštas ieškinys yra akivaizdžiai nepriimtinas.

147 Šiuo klausimu remiantis suformuota jurisprudencija galima teigti, kad tuo atveju, kad yra sudaryta ieškovę ir vieną iš institucijų siejanti sutartis, į Sąjungos teismus su ieškiniu pagal SESV 263 straipsnį galima kreiptis tik tuomet, jei ginčijamu aktu siekiama sukelti privalomas teisines pasekmes, nesusijusias su šalis siejančiais sutartiniais santykiais ir reiškiančias, kad susitariančioji institucija, kaip administracinės valdžios institucija, turi įgyvendinti jai suteiktas viešosios valdžios prerogatyvas (2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 20 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

148 Taigi tokiomis aplinkybėmis reikia išnagrinėti, ar ginčijamas sprendimas, pridėtas prie 2019 m. lapkričio 13 d. Komisijos elektroninio laiško su ginčijamomis debeto avizomis, yra priskiriamas prie aktų, kuriuos Sąjungos teismas gali panaikinti pagal SESV 263 straipsnio 4 dalį, ar, priešingai, toks sprendimas yra sutartinio pobūdžio (žr. 2012 m. birželio 14 d. Nutarties *Technion ir Technion Research & Development Foundation / Komisija*, T-546/11, nepaskelbta Rink., EU:T:2012:303, 35 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

149 Nagrinėjamu atveju remiantis ginčijamu sprendimu galima teigti, viena vertus, kad Komisija reiškia skolinį reikalavimą ir nurodo jo dydį, išduodama kelias debeto avizas, ir, kita vertus, kad Komisija pateikė komentarus dėl ieškovės prieštaravimų. Taigi, nėra nieko, kas išeitų už sutarties ribų, ir išreikštų viešosios valdžios prerogatyvų įgyvendinimą.

150 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ieškovė teigia, jog ginčijamas sprendimas reikšmingai pakeičia jos teisinę padėtį, nes Komisija pareikalavo jos sumokėti pinigų sumą. Tačiau, kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 65 punktu, prašymas grąžinti yra susijęs su aptariamų subsidijų sutarčių nuostatomis.

151 Jeigu ieškovė siekė užginčyti debeto avizas, reikia konstatuoti, kad šie dokumentai nėra aktai, dėl kurių galima pareikšti ieškinį, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnį.

152 Iš tiesų Komisijos išduota debeto aviza dėl sumų, mokėtinų pagal subsidijų sutartį, negali būti laikoma galutiniu aktu, dėl kurio galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, nes jame pateikta informacija dėl delspinigių, kurie taps mokėtini iki nustatyto termino pabaigos neatlikus mokėjimo, dėl galimo susigrąžinimo taikant kompensavimą arba vykdant galimą prieš tai suteiktą garantiją ir dėl priverstinio vykdymo galimybių bei įtraukimo į duomenų bazę, su kuria gali susipažinti Sąjungos biudžeto leidimus duodantys pareigūnai, net jei ši informacija parengta taip, kad gali susidaryti įspūdis, jog debeto aviza, kurioje ta informacija pateikta, yra galutinis Komisijos aktas. Tokia informacija bet kuriuo atveju ir dėl savo pobūdžio gali būti tik Komisijos akto, susijusio su nustatyto skolinio reikalavimo vykdymu, parengiamoji priemonė, nes debeto avizoje Komisija nepateikia pozicijos dėl priemonių, kurių ketina imtis tam skoliniam reikalavimui susigrąžinti kartu su delspinigiais, skaičiuojamais nuo toje debeto avizoje nustatyto mokėjimo termino pabaigos. Tas pats taikytina informacijai dėl numatomų susigrąžinimo priemonių (šiuo klausimu žr. 2016 m. balandžio 20 d. Nutarties *Mezhdunaroden tsentar za izsledvane na maltsinstvata i kulturnite vzaimodeystvia / Komisija*, T-819/14, EU:T:2016:256, 46, 47, 49 ir 52 punktus ir nurodytą jurisprudenciją).

153 Tuo remiantis darytina išvada, kad Sąjungos teisme ieškinys dėl aptariamų debeto avizų negali būti pagrįstai pareikštas pagal SESV 263 straipsnį, nes tos debeto avizos susijusios išimtinai su sutartimis, nuo kurių yra neatsiejamos, ir nesukelia privalomų teisinių pasekmių, kurios viršytų subsidijų sutarčių sukeliamų pasekmių ribas ir reikštų, kad Komisija, kaip administracinės valdžios institucija, turi įgyvendinti jai suteiktas viešosios valdžios prerogatyvas.

154 Taip nebūtų tuo atveju, jeigu Komisija būtų priėmusi SESV 299 straipsniu grindžiamą sprendimą (šiuo klausimu žr. 2017 m. liepos 20 d. Sprendimo *ADR Center / Komisija*, T-644/14, EU:T:2017:533, 207 ir 208 punktus). Tačiau šioje byloje Komisija tokio akto nepriėmė.

155 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad dėl to, jog grąžinimas buvo atliktas, Komisija neturėjo priimti tokio akto po to, kai buvo išduotos debeto avizos. Būtų pažeista teisė į gerą administravimą, jei ieškovė būtų raginama nemokėti debeto avizoje nurodytų sumų tam, kad, išdavus tą debeto avizą, galbūt būtų priimtas sprendimas, dėl kurio būtų galima pareikšti ieškinį pagal SESV 263 straipsnio 4 dalį (šiuo klausimu žr. 2018 m. spalio 18 d. Sprendimo *Terna / Komisija*, T-387/16, EU:T:2018:699, 35 punktą).

156 Vis dėlto nagrinėjamu atveju ieškovės teisė į veiksmingą teisminę gynybą nebuvo pažeista, nes iš jos nebuvo atimta teisė ginčyti grąžintas sumas.

157 Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad ieškinio dėl panaikinimo nepriimtinumas negali iš suinteresuotosios sutarties šalies atimti teisės į veiksmingą teisminę gynybą, nes jeigu ji mano, kad tai pagrįsta, turi ginti savo poziciją, pareikšdama ieškinį sutarties pagrindu pagal SESV 272 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2016 m. balandžio 20 d. Nutarties *Mezhdunaroden tsentar za izsledvane na maltsinstvata i kulturnite vzaimodeystvia / Komisija*, T-819/14, EU:T:2016:256, 46, 47, 49 ir 52 punktus).

158 Nagrinėjamu atveju ieškovė iš tikrųjų pareiškė ieškinį pagal SESV 272 straipsnį, o tam ieškiniui pagrįsti pateiktus pagrindus išnagrinėjo kompetentingas teismas (šiuo klausimu žr. 144 punktą).

159 Taigi pagal SESV 263 straipsnį pareikšto ieškinio pripažinimas nepriimtinu negali turėti įtakos ieškovės teisei į veiksmingą teisminę gynybą.

160 Vadinasi, pagal SESV 263 straipsnį pareikštas ieškinys turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

161 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nereikia priimti sprendimo dėl ieškovės pagal Procedūros reglamento 88 straipsnio 1 dalį ir 89 straipsnio 3 dalies a ir d punktus pateiktų prašymų.

IV. Dėl bylinėjimosi išlaidų

162 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

163 Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (pirmoji kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškinį.**

2. **Priteisti iš *Sieć Badawcza Łukasiewicz – Port Polski Ośrodek Rozwoju Technologii* bylinėjimosi išlaidas.**

Kanninen Jaeger Stancu

Paskelbta 2022 m. balandžio 27 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.